

Zemědělcům pomůže předvídat rizika nový portál

Tisková zpráva 11. 3. 2021 - Pšenice ozimá v Bystřici pod Lopeníkem je v těchto dnech ohrožená chorobou zvanou pravý stéblolam. Toto onemocnění vyznačující se hnědnutím stébel může způsobit zemědělcům výnosové ztráty dosahující až 30 procent. Při včasné zásahu stačí snížená dávka přípravku proti houbovým chorobám. Tuto informaci a mnoho dalších získá zemědělec na novém portálu AgroRisk pro včasné výstrahy před negativními dopady počasí, chorob a škůdců na zemědělskou produkci. Na jeho vzniku se podílely Ústav výzkumu globální změny Akademie věd České republiky (CzechGlobe), Mendelova univerzita v Brně (MENDELU), Výzkumný ústav rostlinné výroby, v.v.i. v Praze (VÚRV), Ústřední kontrolní a zkušební ústav zemědělský (ÚKZÚZ) a Český hydrometeorologický ústav (ČHMÚ). Agrární komora ČR je partnerem tohoto projektu.

Portál, který vznikl od roku 2018, obsahuje interaktivní mapu Česka. Na ní je možné si zvolit konkrétní oblast a konkrétní zemědělskou plodinu. Na výběr jsou kromě zmíněné pšenice ozimé dále brambory, chmel, cukrová řepa, ječmen jarní, ozimá řepka a ovocné stromy. Mapa následně zobrazí možné rizikové faktory a pro každý z nich určí výši rizika na pětistupňovém semaforu od bílé znamenající zanedbatelné riziko, přes žlutou až po tmavě červenou barvu signalizující mimořádné riziko.

Portál AgroRisk předpovídá rizika pro pěstování zemědělských plodin v podobě takzvaných abiotických činitelů, jako jsou silný vítr, vymrzání, jarní mrazy nebo nízký příjem živin a řada dalších. Současně varuje před vybranými biotickými činiteli - tedy chorobami a různými škůdci. Zobrazuje také fotky z dané oblasti, pokud jsou dostupné. Portál se bude postupně rozrůstat o nástroje, které zachytí další choroby a škůdce, jejichž vývoj úzce souvisí s vývojem počasí, a tak k v současnosti sledovaným plodinám a škodlivým činitelům přibudou v nejbližší době další.

„Jedná se o systém včasného varování, který má upozornit zemědělce na to, že nastávají vhodné podmínky pro výskyt abiotických a vybraných biotických rizik v katastru, v němž hospodaří. Cílem není dát stoprocentně přesnou předpověď výskytu těchto rizik - takové ambice nemáme a ani vzhledem k heterogenitě našeho území a dostupnosti existující datové základny mít nemůžeme. Můžeme zemědělce ale včas upozornit na vhodné podmínky jejich výskytu, což může být jedním ze zdrojů pro rozhodování agronoma či rostlinolékaře. Například z důvodu výskytu silného větru pro aplikaci postřiků nebo kapalných hnojiv či vymezení nepříznivých podmínek pro využití živin rostlinami, případně jak se včas připravit na zásah proti momentálně aktivním škodlivým činitelům, aby byl co nejúčinnější. Zvláště ovocnáři v pozdním jarním období ocení informaci, kde v jejich lokalitě hrozí návrat nízkých teplot a je třeba připravit protimrazová opatření,“ popsal jen některé možnosti portálu Zdeněk Žalud z Ústavu výzkumu globální změny AV ČR (CzechGlobe) a týmu Intersucho, který je koordinátorem projektu spuštěného v těchto dnech.

Portál využívá pro denní aktualizaci svých výstupů předpovědní model IFS (Integrated Forecast System) z Evropského centra pro střednědobou předpověď počasí, odkud čerpá meteorologická data. Tento model patří z pohledu přesnosti mezi nejúspěšnější. 24hodinová předpověď dosahuje až 97procentní spolehlivosti, ta se sice s časem snižuje, ale ještě na třetí den se pohybuje kolem 90 procent s výjimkou srážek, které mají úspěšnost předpovědi mírně nižší.

„Počasí, choroby a škůdci a z toho vyplývající škody výrazně ovlivňují úspěch či neúspěch zemědělského hospodaření, a je tudíž velmi důležité, že uživatelé portálu mají nyní k dispozici nejpřesnější předpověď potenciálních rizik. To pomůže předejít nebo se alespoň připravit na situace, kdy několikaměsíční úsilí zemědělce může být zmařeno během několika desítek minut. Agrární komora ČR si proto velice váží práce týmu Intersucho a jeho partnerských pracovišť, přičemž [portál AgroRisk](#) je důkazem této dobré spolupráce. Agrární komora ČR také dlouhodobě apeluje na maximální možné zapojení tzv. respondentů do reportování situace přímo na poli v rámci lokálního monitoringu, který týmu Intersucho dává důležitou zpětnou vazbu a data,“ uvedl Jan Doležal, prezident Agrární komory ČR.

Cílovou skupinou portálu AgroRisk nejsou jen zemědělci, ale také státní správa, která získá přehled dopadů negativních agrometeorologických událostí. „V neposlední řadě jde i o naši krajinu. Protože pokud budou např. nezbytné chemické zásahy zemědělců díky našim informacím účinnější, pak budou pozitivní výsledky projektu mít nejen ekonomický, ale i ekologický rozměr. Zásahy s využitím dat AgroRisk budou cílenější a bude jich potřeba méně. Využívání systému se projeví nejen v úspoře nákladů našich uživatelů, ale i ve vyšší kvalitě potravin a ve zdravější krajině,“ poznamenal Žalud.

Více informací najdete na portále AgroRisk (www.agrorisk.cz).

Kontakt pro média:
Agrární komora ČR
tisková mluvčí Barbora Pánková
tiskove@akcr.cz, pankova@akcr.cz
tel. 721 306 431